

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je nam godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samoj «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 8.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Dojedinil brojevi stoje 16 para, a zastareni para 20.

Pitivanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate za želju poštanskim napućenima. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Disma i novce treba šalati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Nj. Veličanstva Cesar i Cesarica krenuli put Sofije i Carigrada.

BEČ, 15. Cesar i Cesarica krenuli su popodne u Sofiju i Carigrad, da posjete cara bugarskog i sultana. U velikoj pratnji Njihovih Veličanstva nalaze se najviši dvorski dostojanstvenici, ministar spoljašnjih posala prof. Burian, austrijski ministar trgovine barun Wieser, ugarski ministar a latere grof Zichy i poglavica generalnog štaba Arz.

Odlikovani ministri.

BEČ, 15. Cesar je udijelio ministru poljodjelstva Silva-Tarouca veliki krst Leopoldova reda, a ministru unutrašnjih posala Toggenburgu, ministru nastave Cwiklinskomu, ministru za socijalno staranje Mataji, ministru za željeznice Bahansu, ministru pravde Schaueru, ministru za javnu radnju Homannu, ministru za zemaljsku obranu Czappu i ministru Twardowskomu red željezne krune prvog razreda, i to ministru za zemaljsku obranu sa ratnom dekoracijom.

Ministar predsjednik Wekerle o savezu s Njemačkom i o cesarevu pismu princu Sikstu Parmanskom.

BUDIMPEŠTA, 15. Zastupnička Kuća. Mihajlo Karoly traži objašnjenja o sadržaju posljednjeg razgovora između vladara i o cesarevu pismu princu Sikstu Parmanskom. Obrazlažući ovaj upit, Karoly kaže, da savez s Njemačkom osniva se na automatskom produljivanju, te da bi stoga nove pogodbe bile suviše. Govornik stoga se obratuje jednoj srednjoj Evropi i sklapanju jedne vojničke konvencije jer da Ugarska želi vojničku i gospodarsku samostalnost. Na kraju Karoly traži da se objasni Czerninova uloga u pismu.

Ministar predsjednik Wekerle odgovara na upit i kaže — dok ga lijevica često prekida — da misli, da će široko javno mnijenje u Ugarskoj uopće pristajati da se produlji i učvrsti saveznički odnos, koji već toliko odgovara našim interesima i koji se u zadnje vrijeme toliko prokušao u interesu Ugarske. Da će se ovaj odnos protegnuti i na pojedina takva pitanja, koja su u neposrednoj svezi sa savezničkim odnosom, to je sasvim naravno, kao što je naravno da će doći i do stano- vinskih vojničkih pogodaba. Megjutim to još nije vojnička konvencija. Dravo Ugarske da samostalno raspoleže, u svakom će se pogledu očuvati. I u gospodarskom pogledu središnja je Evropa vrlo širok pojam. Da je gospodarsko zbliženje ili uže skupčavanje gospodarskih odnosa, stvar koja se želi i koja je moguća, to neće niko poreći. Uostalom, što se tiče gospodarskih pitanja, Kuća se neće naći pred gotovom činjenicom; vrijednost odgovornih pogodaba zavisjeće od zaključaka ove Kuće. I što se politijskog pitanja tiče, postupaće se sasvim dogovorno. Ministar na kraju kaže: Savez s Njemačkom ne ide za ratnim ciljevima; to je naprosto savez za mir i obranu; ono neće nikako sprečavati da i s drugim narodima stupimo u gospodarske odnose, niti da se pridružimo jednoj skupini naroda.

O nutarnjoj kolonizaciji.

Piše prof. Ivo Juras.

Gustoćinje žitelja jedna zemlja zovemo onaj srednji broj žitelja, što živi na zemljopisnoj jedinici površine (1 km²). Na gustoću žiteljstva djeluje skup raznih gospodarskih, socijalnih, povijesnih i zemljopisnih momenata. Redovno su agrarne zemlje slabije naseljene od industrijskih; gušće su naseljene zemlje, koje se već dugo razvijaju pod dobrom državnom upravom, od zemalja, u kojima je do nedavna vladala osobna i imovna nesigurnost; jače su naseljeni oni krajevi, preko kojih vode veliki trgovački putevi, nego li one zemlje, koje su daleko od velikog svjetskog prometa.

Kako se države razlikuju gustoćom stanovništva, tako se razlikuju veoma često i pojedini krajevi jedne te iste države ili zemlje, u kojima obitava jedan narod. Dobra je i zdrava pojava, kad su gušćem naseljenju jednog kraja uzrok gospodarske, prometne ili zemljopisne prilike. Ako su pak gušćem naseljenju nekog kraja uzrok političke ili vojničko-strateške prilike, koje su postojale pred više vremena ili postoje još i sada, onda to nije dobra i zdrava pojava, pa joj treba posvetiti prilično pažnje i liječiti je, koliko je samo moguće. Osobito je štetna po narodno gospodarstvo velika gustoća žiteljstva na siromašnom i neproduktivnom tlu. Uzrok gušćeg naseljenja može još biti i razmjerno velik broj porodica u jednom kraju. I u ovom slučaju treba nastojati, da se višak žiteljstva za narod ne izgubi, već da se preseli u slabije naseljene a rodne krajeve.

Rad oko trajnog naseljavanja pučanstva iz gu-

sto se tiče posla o pismu, Wekerle kaže, da je ono pismo — zbog toga što je bilo u važnim dijelovima iznakaženo i krivotvoreno — izazvalo neki nemir, naročito u Njemačkoj, koji je pak prestao, kad se stvar ispravila, tako da se posao sada može smatrati otrsanim. Nekadašnji ministar Czernin nije porekao, da se dogovaralo sa princem Sikstom. U koliko su ovi dogovori imali političkog značaja, to Czernin jamačno preuzimlje političku odgovornost.

Velika većina Kuće primila je na znanje odgovor ministra predsjednika.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Talijanski torpedni motorni čamac potopljen pred Pulom.

BEČ, 15. Službene se javlja: 15. maja 1918.

Dogadjaji na moru. Pred Pulskom lukom je potopljen jedan talijanski torpedni motorni čamac.

Zapovjedništvo flote.

BEČ, 16. Javljaju iz stana ratne štampe: Neprijatelj polučak dana 14 o. m. da prije zore nećunim torpednim motornim čamcem prodrue u pulsku luku, propade pred samom lukom uslijed pozornosti naših prednjih straža i naših zaštitnih mjera. Talijanski motorni čamac je potopljen. Njegova posada, koja se sastojala od jednog korvetke kapetana i tri momka, od kojih jedan je bio teško ranjen, ostade zarobljena. Ove neprijateljsku preduzeće čini se da je podupirao jedan odjeljak flotile. Pošto se svanulo, naše izvidničke letjelice naiđoše u sjevernom jadranskom moru na jaku eskadru neprijateljskih letjelica. Uzračnim bojama koji su čitav sat trajali, bje oborena hicima po jedna naša i neprijateljska letjelica.

Njemačka ofenziva na zapadnoj fronti.

Izvjestaži njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 15. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 15. maja 1918.

Zapadno bojište:

Sjeverno od Kemmela uspješna lokalna napadna preduzeća, koja su Francuze zapala velikih krvavih gubitaka, donijese nama 120 zarobljenika. Ijutros se razviše tamo sa francuskim zagonima novi pjesački okršaji. Između Anere i Somme prodriješmo, kratkim udarom na cesti Bray-Corbic, u engleske linije i stečeno zemljište održasmo protiv dvokratnih jakih protunapada.

Na zapadnoj obali Avre bje odbijen sa teških gubicima po neprijatelja njegov napad kod Castela.

Nijemci osuše izdašno bombardama Calais i Dunkerque i druge stratežne neprijateljske municijske tabore i željezničke naprave.

sto naseljenih krajeva u slabije naseljene ili nenaseljene zemlje iste države ili istog naroda, zovemo obično: nutarnjom kolonizacijom.

Nutarnjom se kolonizacijom postizava s jedne strane, da se u prenapućenim predjelima rastereti donekle zemljište, a s druge se strane postizava, da u slabo naseljenim i nenapućenim krajevima raste površina obradjenog zemljišta, a time se podiže produktivna snaga zemlje i olakšava prehrana žiteljstva. Nutarnja je kolonizacija i veoma uspješno sredstvo protiv privremelog i trajnog iseljivanja u tuginju. Za nas Hrvate, koji smo u broju evropskih iseljenika u Ameriku bili prije rata zastupani razmjerno dosta velikim brojem, a koji obitavamo zemlje dosta slabo naseljene, ali ne siromašne. pitanje je nutarnje kolonizacije od prevelike važnosti.

Kako kod svih balkanskih naroda, tako je i kod nas Hrvata turska provala uvelike djelovala na seobu našeg naroda od istoka u zapadne strane domovine. Još i danas najgušće su naseljeni oni dijelovi naše domovine, koji nijesu nikad bili pod turskim gospodstvom, dok u onim zemljama, koje su najduže ostale pod turskim gospodstvom, nalazimo i danas najslabije naseljene naše krajeve. Na sjeverozapadu su Zagreba kotari s preko 101 duša na km² (kao Predraga 167, Krapina 146, Klanjec 140, Ivanec 132, Zlatar 122, Zagreb 117, Stubica 114, Varaždin 112, Sv. Ivan Zelina 104), dok se najslabije naseljeni kotari nalaze u Bosni i Hercegovini (kao Glameč 14, Kladanj 16, Nevesinje 19).

I prije ovog svjetskog rata opažalo se, da zemlja u mnogim krajevima domovine nam ne može hraniti gusto naseljena stanovništva, dok u drugim krajevima leži mnogo zemlje neobradjene. Opažalo se još, da se mnogi Hrvat iz krajeva, gdje ga s bilo

BERLIN, 16. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 16. maja 1918.

Zapadno bojište:

Došlo je svršio jučerašnji pjesački boj sjeverno od Kemmela, u kojemu smo ubili Francuze s mjestla, na kojima bijahu prodrli, artiljerijski boj stiša se u području Kemmela. Tako je bilo i na drugim bojnim frontama.

Na zapadnoj obali Avre jučer izjutra neprijatelj se zagoni sa jakim snagama iz Senecatske šume, ali bje uzbijen sa teškim gubicima.

Jače preduzeće neprijateljskih letjelaca na bojnim frontama dovede do mnogobrojnih bojeva u zraku. Mi smo oborili hicima 33 neprijateljske letjelice, od kojih 14 ih obori zaljetna eskadra, koju je nekad vodio ritmajstor Richthofen. Uostalom ništa novo.

Prvi general. kvartirmajstor Ludendorff.

Ostali izvještaji austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 15. i 16. maja nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Izvjestaži turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 15. Glavni stan, 14. maja 1918.

Fronta u Palestini:

Od obale do Jordana samo neznatna borbeno djelatnost. Na istočnoj obali Jordana artiljerijska vatra raste.

Izvjestaži bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 16. Glavni stan, 15. o. m.

Jedna naša jurišna skupina prodrila je na južnim padinama brdo Peristera, u neprijateljske pozicije, iz kojih je odvela sobom nekoliko Francuza zarobljenih. Kod sela Rapessa, u obluku Lerne, s obe strane Dobropolja i kod Doirana djelatnost se obostrane vatre neko vrijeme pojačala.

Ugovori između Austrije-Ugarske, Njemačke i Ukrajine.

KIJEV, 16. Između predstavnika Austrije Ugarske s jedne strane i Ukrajine s druge strane, bjehu jučer potpisani ovdje ugovori, po kojima ukrajinska vlada stavlja na raspolaganje središnjim vlastima 400 milijuna karbovaneca. Vrijednost ovog novca plaćene se polovicom u krunama po tečaju od 2 kruna, a polovicom u markama po tečaju od 1 marke i 1/4. Ovim ugovorima, koji predstavljaju najvišu valutnu tranzakciju Austrije Ugarske u svijetskomeratu s neutralcima, obezbrižu se središnjim vlastima ukrajinska valuta, koju one trebaju za svoje dovoze iz Ukrajine. U isto vrijeme pružaju se Ukrajini prvi uvjeti za osnivanje jedne notne banke, koja je nužna da se mladom financijskom gazdinstvu u Ukrajini podade zdrava vrijednost i da je se oslobodi od daljih posljedica rasula rubaljske valute koja neizbježno napreduje.

kojeg razloga nije mogla hraniti domaća gruda, seli u prekoceanske zemlje, dok se u naše slabije naseljene krajeve useljavaju tuginji.

Ove pojave dale su već tada povoda mnogim našim političarima i ekonomima, da ozbiljno misle na preseljivanje našeg domaćeg stanovništva iz ovost naseljenih predijela u slabo naseljene krajeve. Gusto naseljenom kolonizacijom postiglo bi se u narodnom, političkom i gospodarskom obziru mnogo. U narodnom i političkom pogledu zadržao bi se kod kuće domaći hrvatski živalj, a otečalo bi se tuginju lagano prodiranje u hrvatske zemlje. U gospodarskom pogledu podigla bi se produktivnost naših zemalja, porasla porezna snaga i nacionalno blagostanje. O ovome se je mnogo govorilo i raspravljalo, nešto se učinilo samo u Banovini, dok se kod nas u Dalmaciji nije učinilo a ma baš ništa.

Poslije rata čeka nas ozbiljan posao na tom polju. Problem nutarnje kolonizacije jedan je od najvažnijih naših gospodarskih i narodnih problema. Tog će se posla trebati ozbiljno latiti, da podignemo produktivnu snagu naroda i da mu omogućimo brojčano jačanje.

Ono što vrijedi u pitanju nutarnje kolonizacije za sve hrvatske zemlje, to vrijedi i za Dalmaciju. I tu su mnogi krajevi veoma gusto naseljeni, dok su drugi veoma rijetki. Ponajviše su otoci gusto naseljeni, dok je nutarnjom zemlje znatno slabije naseljena; u nutarnjosti se pak zemlje nalaze baš najplodnija dalmatinska polja, dok je na otocima s druge strane zemlja slabo rođna. Gustoća žiteljstva raznih krajeva Dalmacije nije posljedica gospodarskih preduvjeta, već je posljedica negdašnjih političkih prilika. Zagorskim bogatijim krajevima vladao je Turčin, dok je u primorju vladao dužd. Većina

Ukrajina i Rumunjska.

KIJEV, 16. Ukrajinsko ministarstvo spoljašnjih posala odlučilo je, da ustroji u Svajcarskoj svoje zastupništvo.

Do jednim novinama, ukrajinski poslanik u Berlinu dobio je vijest, da je Rumunjska spremna stupiti u pregovore o miru s Ukrajinom.

Boj između Boljševika i anarhista u Moskvi.

PETROGRAD, 15. Agencija Reuter javlja dana 12. maja: Jučer u noći počeo je u Moskvi boj između boljševika i anarhista, koji ne htijahu da se predadu te se branjahu topovima i ručnim granatama. Tako zvani anarhistički federalisti izviesiše postlje bombardovanja, koje potraja po satna, bijela zastava. Obostrani gubici još nijesu poznati. Danas o podne još se boj bije.

Promjene na vladi u Italiji.

CHIASSO, 16. Javlja se službeno, da je bila primljena ostavka ministra za municije generala Dall'Olio i ministra za pomorski promet i željeznice Bianchi.

Bianchi će zamijeniti senator Villa; ministarstvo za municije preuzimlje zasad ratni ministar Zappelli.

UGARSKA-HRVATSKA.

U Hrvatskom Saboru.

ZAGREB, 16. Sabor je primio osnovu o in-dernitetu. Za rasprave ban Mihalović odbio je tvrdnju jednog govornika, da činovnici agituju za jugoslavensku ideju. Dolemitujući se Dr. Frankom, ban reče: Stranka koja je u najtežim časovima tražila da se ukine parlament, nema pravo da pozivlje na odgovornost parlamentarnu vladu. Da ovo dokaže, ban spominje jedan spis, na kojemu su originalni potpisi zastupnika Aleksandra Horvata i Ivana Franke (Većina odobrava; jedan dio opozicije iskaljuje svoje ogorčenje na frankovce). Frank izjavljuje, da on zna o kojemu se spisu radi; buduć da ban nije ništa pročitao, to će njegova stranka drugi dokument pokazati, iz kojeg će hrvatski narod vidjeti, da Frankova stranka ne radi protiv njegova interesa.

Za invalide, njihov rodbinu i rodbinu palih ili nestalih vojnika.

Dalmatinsko zemaljsko pripomoćno povjerenstvo priopćuje:

Novim zakonom 28. marča 1918. br. 119 i ministarskom naredbom 29. marča 1918. l. d. z. Br. 120, koja je stupio u krepost danom 1. aprila 1918, stavljeni je van kreposti carska naredba 12. maja 1918. l. d. z. Br. 161 o državnim potporama.

Novi zakon odreguje u glavnome ovo: Na namjenu, dokažu li potrebu, imaju pravo ove osobe:

1. a) Momčad, koja uživa austrijsko državljanstvo, a koje dokaže, da im je sposobnost za vršenje prijašnjeg zvanja uslijed vojne službe za

naših sela nije gragjena prema zahtjevima gospodarskih niti zdravstvenim, već ponajviše prema zahtjevima stratežkim, jer potječu iz onih vremena, kad se trebalo braniti od turskih, hajdučkih i gusarskih navala.

Za saba mi je namjera, da spomenem samo jedan primjer nerazmjernog naseljenja i štetne posljedice toga. Prema Zadru leži otok Ugljan. Malen je to otok, ima tek 52 km². Na njemu se nalazilo sedam sela s ukupnim žiteljstvom od 9.110 duša. Otok je dakle veoma gusto naseljen. Tu živi na 1 km² 175 duša, dok u Dalmaciji osrednje živi tek 50 duša na 1 km². Od sela, što su na otoku, samo Ugljan ima prilično dosta zemlje, dok su ostala sela zemljom veoma siromašna. Ako se odbije žiteljstvo i zemljište sela Ugljana, onda ostala sela imaju 7788 duša, a površine 38 km², pa je prema tome tu gustoća pučanstva 204, četiri dakle puta veća nego li je središnja gustoća cijele Dalmacije. Siromašno zemljište ne može da hrani ovako gusto naseljeno pučanstvo, stoga stanovnici tih sela imaju svoje posjede na kopnu po zadarskom i benkovčkom kotaru. Zemljišta su im mnoga udaljena od kuće do 30 i 35 km. Kakva je to danguba, kad seljak mora na desetke kilometara hodati, dok dogđe do zemljišta, a još k tomu mora se prevažati nekoliko kilometara morem!

Seljak mora rano rano ići, kad se diže na posao. Poslije podne mora rano ostavljati rad. Njegovo je radotno vrijeme dakle mnogo kraće od radotnog vremena onih seljaka, kojima je zemljište uz kuću. Posljedica je toga slabija godišnja privreda. Na putu iz kuće i do kuće, osobito kad se vozi morem, izložen je silnim pokobeljima. Često se brod prevrne, pa ih po nekoliko zaglavi, a koliki su glavom pla-

sadašnjeg rata smanjena najmanje za 20% i da stoga uživa pensiju nemoćnika, bez obzira na to da li spada ili ne u vojnički zvanju; b) rodbina pomenute momčadi; t. j. zakonita supruga, zakonita i nezakonita djeca, zakoniti otac i djed, zakonita i nezakonita majka i baba, te zakoniti otac i nezakoniti majke.

II. Udovica, zakonita ili pozakonjena i nezakonita siročad, zakoniti otac i djed, zakonita majka i baba, te zakoniti otac nezakonite majke *momčadi*, koja uživa austrijsko državljanstvo, a koja je uslijed vršenja vojne službe za sadašnjeg rata pala pred neprijateljem, nestala ili umrla, bilo od zadobivene ozlede u vojnoj službi, bilo od bolesti prouzrokovane ili pogoršane ovom službom.

Domašnjim i zaostalim pod l. b) i II. pristoji pravo na namjenu samo ako nemaju prava na dalje uživanje prinosa za uzdržavanje po § 4. stavka 3 i 4 zakona 27. jula 1917. l. d. z. Br. 313.

III. Isto pravo na namjenu pristoji osobama, koje su u austro-ugarskoj monarhiji pozvane za ratna davanja, kao austro-ugarskim državljanima, koji su upotrebljeni za dobrovoljne radnje i službu te njihovim domaćima. Namjena se ima doznačiti rodbini jedino ako se dokaže potreba, (siročadi naprotiv, ako ima pravo na vojnički doprinos za uzgoj i to jedino ako je pozvani vojnik prije nastupa službe uzdržavao ili trajno pripomogao rodbinu. Za rodbinu podoficira, koji dobrovoljno služe preko odredjenog roka, ovaj zadnji uvjet treba da postoji u času otpusta, smrti ili iščeznuća tog podoficira. Namjena se isplaćuje na mjesečne antici-patne obroke, prema utanočenim iznosima navedenim u tablici na strani 293 Minist. Naredbe 24. marča 1918. l. d. z. Br. 120. — Domaćima koji su sa pozvanikom neposredno prije njegova odlaska pod barjak, (za podoficire prije polaska iz posadnog mjesta) živjeli u zajedničkom kućanstvu, a svakako supruzi, udovici, djeci i siročadi pripada potpuna namjena, dok osteloj rodbini samo u onoj mjeri u kojoj ih je momak zbilja pripomogao neposredno prije gorespomenute periode. — Sto se tiče domašnjih koji imaju pravo na prehranu, a koji dosada nijesu primili od momaka pomoći ili su je primali u očitom nedostatnoj mjeri, pripada im namjena u mjeri utanočenoj od oblasti prama gospodarskim prilikama momka, ako ima sudske rasude, u mjeri te rasude. — Namjena u mjeri fak-tične pomoći i ona u mjeri od suda utanočene prehrane ima se povisiti za 100%, u koliko je soziv (polazak od posadnog mjesta), dotično sudska rasuda o alimentaciji, slijedi prije 1. augusta 1916. — Domašnjim koji je trajno nesposoban za zaradu, ako je živio sam sa jednim ili više mo-maka u zajedničkom kućanstvu, a sada žive sam, pripada dvostruka namjena, ako je ova momčad uslijed vojne službe postala sasvim nesposobna za zaradu, ako je poginula ili iščezla. — Ako pozva-ni vojnik, neposredno prije nastupa službe, bez svoje krivnje nije bio u stanju da za duže vreme-na uzdržava ili trajno pripomaže domašnje, ima se uzeti u obzir sve ono što bi se bilo desilo da nije slijedio njegov poziv.

Ako je vojnička opskrba ili vojnička obiteljska opskrba, što prima jedna osoba, manja od pristojne namjene, ima se doznačiti samo razlika od visine ove namjene; ako je opskrba veća, onda otpada namjena. — Osobama, koje su dosada uživa-le državnu potporu po § 2. carske naredbe 12. juna 1915. l. d. z. Br. 161, ima se doznačiti namjena s ureda; ostale osobe imaju da prijave svoje pravo na nju. — Tražbine za namjene imaju se odbiti bez daljeg postupka ako su prikazane poslije godinu dana po primitku obavijesti o udjeljenju nemoćničke pensije. — Za momčad koja su primila obavijest o udjeljenju nemoćničke pensije prije 1. aprila 1918. ističe rok na 31. marča 1919. — U slučaju smrti ili iščeznuća može se prijaviti pravo sve do svršetka demobilizacije, bez obzira na doba smrti ili iščeznuća.

O pravo na namjenu, o obustavljanju i preinačenju tog prava, odlučuje ono pripomoćno po-vjerenstvo u području kojega je osoba, što traži namjenu, imala redovito boravište u času pozva-nikova polaska. — Za podoficire, koji služe preko odredjenog roka, nadležno je ono povjerenstvo u području kojega se nalazi posadno mjesto od koga je otputovao podoficir. — Općine i zavodi, koji su uoblašćeni da izdavaju predjurne na vojne pripom-oluke kotarskog pripomoćnog povjerenstva prosto je strankama prizivati se. Priziv se ima prikazati u roku od 60 dana, od dana uručenja odluke putem kotarskog pripomoćnog povjerenstva na zemaljsko pripomoćno povjerenstvo u Zadru; njegova je od-luka konačna.

tili, jer su trudni bili izloženi buri ili juhu, kiši ili snijegu! Ovo, što vrijedi kao tipično za otok Ugljan, vrijedi još i za druge neke otoke. Mnogi se zagorac u doba turskih ratova zaklonio na otoke, Turska je pogibao minula, treba da se naš seljak sad povra-ti na ona mjesta, gdje su mu zemlje. Gdje, dakle, da se smjesti jedan dio seljaka s otoka Ugljana? Na onom dijelu zadarskog kotara, što leži prama U-gljanu, i gdje su većinom zemlje tih otočana. Taj dio zadarskog kotara ima tek 39 duša na km², dakle pet puta manje nego na otoku. Prije rata opazalo se neko veoma lagano seljenje otočana na kopno, ali je to seljenje bilo još primitivnije od njihova seljenja sa kopna na otoke, kad su se ono pred 300 i 400 godina doselili. Kod starog su doseljenja za njih se brinula mletačka vlastela, a kod novog seljenja prepušteni su bili sami sebi. Niko se nije brinuo, da im pomogne savjetom, kapitalom, niko se nije brinuo, da im kraj, u kojem bi se imali na-staniti, izljudi od malarije, koja kotarom hara.

Primjer je otoka Ugljana od stotina, što ih imademo širom domovine. Poslije rata i na polju nutarnje kolonizacije nastat će neki žilvi racional-niji rad. Trebat će nam na mnogim mjestima osnivati nova naselja. Kao škola za to mogu nam poslužiti primjeri iz sjeverne Bosne, Slavonije, južne Ugarske, a osobito primjeri iz američkih država. Jednog će se trebati i u ovom pitanju, kao i u svim pitanjima gospodarskim, na osobiti način čuvati, a to je onog predratnog birokratizma, koji je za nas bio uvijek negacija svakog gospodarskog napretka.

U Hrvatskom Saboru.

ZAGREB, 17. jučerašnja saborska sjednica potrajala je do kasne večeri. Između stiglih spisa ima hitni prijedlog zast. *Nikolića*, po kojemu Sabor bi imao da odabere odbor od sedam lica, da ispituje djelatnost nekih zastupnika, naročito zast. *Franka i Horvatha*, uperen protiv ustava. Zast. *Pavunić* (frankovac) izjavljuje u jednom ličnom ispravku, da i neki činovnici agituju za jugoslavensku deklaraciju. (Zvažno dovikivanje sa desnice: Koji su to?) *Pavunić* neće da ih po imenu reče. *Ban Mihalović* kaže, dižući glas, da on još jednom prizivlje *Davunića* neka ih poimence reče, da može protiv dotičnih činovnika postupiti. Ako to *Davunić* ne učini, neka tad više ne tvrdi, da vlada ništa ne čini protiv jugoslavenske propa-gande.

Horvath opravdava svoju stranku pred juče-rašnjim banovim objedama. Priznaje, da bi stranci miliji bio neustavni režim i vojnički komesarijat nego li sadašnji parlamentarni režim. Bivši *Ban Skerlec* kaže da nije istina što predgovornik tvrdi, da je *Skerlec* 1915. godine poslao nekoga k *Frankovoj* stranci da bi osjetio sazivanje Sabora. *Dušan Popović* (koalicija), kaže, nasred živahnog poricanja frankovaca, da Frankova stranka agituje protiv dualizma, protiv unionizma i protiv svih državnih zajedničkih faktora, ali da se u isto vrijeme nudi tim istim faktorima da unište konstituciju.

Došlo se iscrpiti dnevni red, Sabor je primio hitni prijedlog zast. *Nikolića* protiv glasova Frankove stranke, te je već na današnjoj sjednici izabrao, prema tom *Nikolićevom* prijedlogu, odbor od sedam lica, koji će da ispituje djelatnost zastupnika Frankove stranke uperen protiv u-stava.

Naši Dopisi

Gala kod Sinja, 6. maja.

Gospodin kot. poglavar *L. Monass* došao je jučer da preda našem ljubljenom i požrtvovnom župniku fra *Augustinu Skomrlju* Drevišnje odliko-vanje: ratni križ za civilne zasluge. Gospodin *Dog-lavar* bio je dočekan u župskom stanu sa oso-bitim počastima. Nakon prigodnog govora, gosp. poglavar natakne znak Drevišnje milosti na prsi zaslužnog sveštenika, koji ganutim riječima zam-olmo gosp. *Doglavara* da podnese do Drevišnjega znanja njegovu zahvalu, kao i izrazu nepokolebive vjernosti i ođanosti njegove i njegovih župljana naprama Drevišnjem domu. Ovom prigodom pre-dao je gosp. poglavaru *K. 100* za naše ratne za-robjenike, koji se vraćaju iz Rusije.

Trogir, 10. svibnja.

Bez sjaja i bučnih svečanosti biahu ovlje proslavljeni previšnji godovi imendan i rogiendan *Njezina Veličanstva* naše premilostive *Cesarice* i *Kraljice Zite*. Javne zgrade i privatni stanovi biahu okićeni barjancima i sagovima. Školska je mladež ranim jutrom prisustvovala službi božjoj i prigod-nim govorima, uz pjevanje nabožnih pjesama i *Carevke*. — Na 10. s. bio je oba dana pontifikal sa *Tedeumom* u stolnoj crkvi, u prisustvu mjesnih civilnih i vojnih vlasti.

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik *grof Attems* povratio se sinoć iz Beča u Zadar.

Ratna odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo narediti da se izrazi ponovno previšnje po-hvalno priznanje — u isto doba i podjela mačeva — u priznanje hrabra držanja pred neprijateljem, kap. u oče. *Antunu Lovriću* od 23. strj. puk.; previšnje pohvalno priznanje — u isto doba i podjela mačeva — u priznanje hrabra držanja pred neprijateljem puč. ust. por. *Dru. jur. Petru Tri-palo*, od puč. ust. zap. br. 23. kod pješ. puk. *II/22*, puč. ust. nadliječ. *Dra. Ivanu Kandjiću*, kod 22. pješ. puk.; prič. por. *Jerku Tripalo*, od dalm. konj. str. i prič. natpor. *Antunu Bariću*, zapovj. jedne gragi. kump.

podijeliti zlatni krst za zasluge s krunom na vrpci kolajne za hrabrost, u priznanje izvrsna službovanja pred neprijateljem, prič. natpor. *Floriju Ostoiću*, od 23. strj. puk., puč. ust. natpor. *Dru. Ivanu Gospodnetiću*, kod jednog voj. zapov. i prič. nadliječ. *Dru. Josipu Berkoviću*, od 37. strj. puk.

zlatni krst za zasluge na vrpci kolajne za hrabrost, u priznanje izvrsna službovanja pred neprijateljem, puč. ust. zast. *Marku Petani*, od puč. ust. br. 23. kod jednog. arban. batalj.

dopustiti, da prime i nose kraljsku prusku ratnu kolajnu za zasluge, puč. ust. vođn. *Stjepan Kodžoman*, *Gjuro Opačić* i *Andrija Vidović*, od 23. puč. ust. puk.

imenovanja.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo pre-milostivo udostojilo imenovati državnog odvjetnika u Kotoru *Antuna Zložilo* prvim državnim odvjetni-ku u Spljetu, a udijelilo je državnom odvjetniku u Dubrovniku *Đru. Ivanu Učoviću* naziv i karakter prvog državnog odvjetnika.

Ministar financija imenovao je pristava ravnateljstva pomoćnih ureda *Frana Just-Verdusa* na fi-nancijskom odvjetništvu u Zadru ravnateljem po-moćnih ureda.

Odlikovanje.

Dvorski savjetnik gosp. *Vladimir Budisavljević* pl. Prijedorski bio je odlikovan zlatnim znakom austro-pomorskog društva.

Lična vijest.

Javljaju nam iz Makarske 13. Danas je presvj. biskup *Carić* otišao u Beč preko Bosne.

Sproved namjesnika u m. baruna *Davidā*. Sproved bivšeg c. k. Namjesnika u Dalmaciji, *Emila baruna Davida von Rhonfelda*, obavljen je 12. o. m. u 3 sata pop. prema zadnjoj želji pokoj-

nikovoj, bez ikakva sjaja. Bili su nazočni samo kći pokojnikova gija *Emilija barunica Giesl* von *Gieslingen*, njezin muž poslanik, general konjice *Vladimir barun Giesl*, i brat mu general konjice *Artur barun Giesl* von *Gieslingen*, ostali obiteljski članovi, te podmaršal von *Milivojević*, gradski zapovjednik gener.-major vitez von *Mossig*, odaslanstvo časničkog zbora 72. pješ. puk., koje je pokojnik bio pukovnik vlasnik, ministarski savjetnik *Dr. Eitz* i drugi. Iza blagoslova u kapelici centralnog grobišta, položen je lijes u obiteljsku grobnicu.

Podružnica austrijskog pomorskog društva u Sinju.

Podružnica ovog patriotskog društva u Sinju broji se u najjače podružnice u carevini, jer ima preko 370 članova.

Svoj dosadašnji rad je proširila po cijelom kotaru, pa ima i mnogo članova iz okolišnih sela.

Uprava ove plemenite ustanove u Beču, ističući važnost sinjske podružnice, i da pripozna zasluga njene uprave oko širenja patriotske ideje, ovih je dana udijelila zlatni počasni znak predsjedniku iste g.-sp. *Inocensu Monassu*, a srebrni *Juru Tripalu* c. k. kotarskom školskom nadzorniku, višegodišnjem tajniku podružnice.

Dobrotvorni koncert u Beču u korist ratnih invalida, udovica i siročadi dalmatinske.

Čitamo u bečkim novinama 12. o. m.

Dod pokroviteljstvo *Djene c. i k. Visosti* pre-jasne gosposje *Nadvojvotkinje Marije Josefe*, bio je u Beču sinoć, u kazalištu akademije za muziku i predstavljaku umjetnost, koncert u dobrotvornu svrhu, koji je vrlo povoljno pretekao, te bio ideal-no poslužio svojoj dvostrukoj svrsi, da sakupi nov-čane pomoći za siročad u ratu poginulih Dalma-tinaca, a u isto doba da umjetnički fini ukus bečke publike zbliži umjetničkoj vještini našeg juga. Ka-zališna dvornica bijaše puna otmjenog društva.

Program je otvorila g. gija *Alma von Seidler*, baš umjetnički deklamovanim *Dilogom*, dirliovom pjesmom *Milana Begovića*, «*Dalmatina*» a o hvala potpuno umjetničkoj interpretaciji dobila je u prvih plastični prikaz, te su slušatelji nadarili u-mjetnicu oduševljenim pljeskanjem. *Clan Volkso-per* teatra *Marko Vušković* otpjevao je zatim kras-no Wagnerovu «*Zvijezdu večernjicu*» (*Abendstern*), srenatu iz «*Don Juana*» i jednu *Dalmatinsku* pjesmu od *Zajca*. *Frida pl. Vuković* razveselila je slušatelje vrlo uspjelim kompozicijama *Schumann*, *Griega* i *Regera*. G. gja prof. *Paula Begović* iska-zala se pianističkom divne tehnike. Umjetnički je vrhunac postigla one večeri sa svojim pjesmama g. gija *Antonietta Luxardo*, koja ja svojim divnim mezzo-sopranom i izvanrednom umjetničkom škol-om zanjela publiku. Otpjevala je ariju iz «*Carmen*», *Mendelssohnovu* «*Venezianisches Gondellied*» i *dr. Burni pjesmak* i glasno odobranje nagradile umjet-nicu. Djevanje dvorskog opernog pjevača *Huberta Leneza* i koncertni komadi pukovničke glazbe pješ. puk. br. 4. pod ravnanjem kapelnika *Wackea*, popu-niše program. Na klaviru su lijepo pratili gospoda *Bernhard Blum* i *Julije Kris*. Na koncertu je bila, u zastupstvu pokroviteljice, nadvojvotkinja *Elisa-beta*, udata princeza von und zu *Lichtenstein*, zatim ministar predsjednik von *Seidler* sa supru-gom g. gjom *Theom von Seidler*, koja je bila i po-časna predsjednica, ministar unutrašnjih posala *grof Toggenburg* i obitelj, ministar bogoštovlja i nastave *Dr. von Cwiklinski*, ministar financija *barun Wimmer*, ministar za socijalnu skrb *Dr. Mataja*, ministar *Dr. Twardowski*, ministar iz. sl. vitez *Zolger*, šef generalnog štaba general pješa-dije *barun Arz*, namjesnik *Regner von Bleyleben*, namjesnik *grof Attems*, gouverner poštanske šte-dionice *barun Schuster*, suprug ministre za iz-vanjske poslove *grofica Burian*, grofica *Leopold Berthold*, barunica *Helena Beck*, policijni pred-sjednik von *Gayer* i mnogo druge otmjene gosposde bečkog društva. Za krasan uspjeh ove akademije u dobrotvorne svrhe sa svih se strana čestitalo odboru, kojemu, osim namjesnika *grofa Attemsa* pripadahu i ministarski savjetnici *Dr. Luxardo* i *Culić*.

Uzgorjela električna centrala u Dubrovniku. Pišu iz Dubrovnika, 7. maja: Danas oko 9 i po sati u jutro buknuła je silna vatra u blizini električne centrale u Gružu, malo zatim bijaše sva električna centrala u plamenu. Električna struja je onaj čas prestala, i zastao promet elektr. tvamvaja. Vatra je silno sukijala tako, da je preko cijele ceste sve do mora bila plamena megja. Sve su kuće u Gružu i u Lapadu, koje su najbliže elektr. centrali ošte-ćene.

Sveukupna šteta, koja se sada može da uvidi, iznosi oko tri i po milijuna kruna, ako ne i više.

Nesreća na željeznici.

Prošaste subote na 11 sati jutro dogodila se je nesreća na željeznici između *Glavске* i *Mihanica* u *Konavlima*. To se je zbiljo pri nekom zavoju tračnica, gdje je nastao i sukob sa drugim vlakom. Je-dinaest je osoba ranjeno, megu kojim jedan že-ljeznički činovnik dosta teško. Dotični je vlak sti-gao u Gružu sa dva i po sata zakasnjenja.

Grad pobio ljetinu.

Javljaju nam iz *Velog Rata* (Dugi otok): Sedmi o. m. ove godine ostati će u žalosnoj uspomeni većini teška ovog sela. Oko 8 sati poslije podne nadivla se je nad selo velika oluja. Krupa je padala 15 minuta. Neki vinogradi i usjevi potpuno su uništeni, upravo pokošeni. Težak zđvaja, jer mu je glavni izvor prehrane uništen. Koli vinograd, toli usjev, lijepo je uspijevao i krijepio težaka nadom u bolju budućnost. Ali ga 7 svibnja unesreći za ovu i buduću godinu.

Beneficio del Fondo invalidi Imperatore e Re Carlo.

Domani domenica 19 maggio, avrà luogo a favore del Fondo Imperatore e Re Carlo una grande festa popolare nel Parco Blažeković, con la coope-razione dell' i. e. r. banda musicale di marina, e della locale banda comunale, le quali eseguiranno uno scelto programma. Molte gentili signore di Zara auteranno il Comitato, onde la festa riesca ancor più brillante. Ingresso 1 corona; principia alle 4 ore pom.

Čitlula.

Pišu nam iz *Trogira*, 10. o. m. Ovih je dana preminula ovjoe gospogja *Paula Katalinice*, supruga g. *Pavla*, posjednika i tajnika «*Pučke Blagajne*» — *Mila* pokojnika bijaše naobra-žena žena i uzorna majka i supruga, a sestra ne-zaboravnoga nadučitelja *Vjekoslava Nikolica*. Na Suduimovo bio joj sjajan sprovod, uz sudjelovanje čitavog gragijanstva i brojne svojte iz *Kaštela* i *Splita*. Pokojnici rajsko radovanje, a uciviljenoj obitelji duboko saučesće!

Novo doba.

Pod tim će natpisom početi 1. juna u Spljetu izlaziti novi list. U proglasu se kaže: «*Cilj* će mu biti da bude izražajem današnjih političkih težnja i

želja cijele garancije misli i narodne koncentracija u većim na-pješno pr-za samoo-Slovenaca če mu biti godinu.

Dalmaciji i to, po v-pjehom. godine u dokaz, da mukovca, pješna, po u kojima uporabom Podm- nebe za v-seci, trajn- sunce, v- jesen.

Narav- su ravnica plodnim, ru-ča se po- ili kopanje uskopanu sve grume

Gnoj- ovoga opet- superfosfat- opatci, ro- Ne bi škod- razmjeru o-

Sjetva- nije prijeko- kvasi i u- više vode. baci sjeme- na dno izve- sa sadrom- u redove ra- je to plod- povoljnija, vrst pamuk- za vrst leu- micu, u du- ka, ne skup- pokrije i o- cama ostav- danku greb-

Doba- snoj Dalmac- srednjim i do 15. svib- sjemenu sta- proklja za list razvilo- pati), i zem- slijedi drug- da se u sv- a ostale pri-

Nje- cvatnje treb- piti. Ako ne- obilate kiše- se podzemm- lzbjegavati- risti, Americ- vitak puno- panje treba- od 8-14 dan- smije pri to-

Osim r- tlo uzdrži u- Ako bi- gački izboj- skrćivati, č- dozrijevaju- donja 3-4 iz- cvijeta ako- podne optere- razvilit i z- mljanom v- na zemlji. eventualno- ma se posla-

Žetva- lovoza i 15- voj raspuca- bijeli pamuk- na biljci du- dozrijevaju- vrataka. Sed- puta i zrel- za suha ljepl- k'šno. Plod- time oštećuj- ploda izvući- Zetvom se n- traje katkad- dovi odnosno- u naslagama-

Lim je- stale biljke z- Opaska- koliko se to- radnu snogu- prvim se god- te malo po r- nog iskustva- segu. Posjed- kom zemljom- se u glavnom- mukovca. Za- je svakako le-

Modre galice 98%

prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovačević - Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić).

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun. Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4¹/₂ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3% Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da L. 400. Vinc. principale L. 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcun spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Acetilenskih lampa i gorila (becucci)

osobito u aluminijum za rhanje

Kartica za mastiti robu
svake vrsti i boje.

ZASTUPSTVO - ZADAR
Poštanski pretinac 74.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu
ukamaćuje sve štedioničke uložke
od 15. prosinca 1916 do daljnjega
sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime
do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolarne, postolare i t. d. uklanja sve
imane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Čibljivo-elastičan poplat od pletene željezne žice

nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod.
Duzanje isključeno. Može se lako pribiti i
odalečiti nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija zaštita za poplate.

Protivagla se u različitim
veličina t. j. u Dr. 30, 32, 34,
36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Cijena pojedinom paru uključivo
čivo vijke za pričvršćivanje
Kr. 5,20
Grosistima i preprodavačima značajni popust

Parovi šalju se na uzorak uz pouzete
Kr. 5,50 uključivo poštarinu i pakovanje
ili uz isplatu unaprijed.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu-
Hercegovinu i Istru kod tvrtke
BRAĆA KLEIN - ZADAR (Dalmacija).

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 60 h. — Feldpost 1000 komada

— Cigaretnog papira: «Riz Abadić» I. 60/100 Kr. 16.—, II. 100/100 Kr. 15.— «Austria» 100/80 Kr. 6.— «Samum» II. 120/80 Kr. 15.—

— Fofografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emaliranih tablica
za groblje
sa i bez fotografije

Električna Baterija Kr. 3.-

komplet Kr. 6.-

Pečat od gume i mjedi.
Anton Mikula
Zadar
DALMACIJA

Novost! Slika N. V. Cara **KARLA I.** u bojama, veličina 73x50, Kr. 3-50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdеном žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Zastupstva za špediterske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Prag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brünn, Buchs-Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

Cijen
Kr. 16.—
Na polugo
Njihov
SOB
Već u dvo
iskičenoj
sariću Z
Jekov, m
Malinov
austro-ug
turski po
i dvorski
zastupati
Borisa i
i cesarice
darima s
se ljubezn
i ratnog
gleda po
s ministro
krst reda
sve ono š
saveza. Z
Boris i pr
kraljev d
Radov na
kruhom i
vorio. Au
Njihovim
kolonije.
Zatim se
vojnika i
svijet bije
visoke gos
okupu aus
Njihova V
sa princ
cesareva l
pučanstvo
sobet, zati
Bugarske
SOFIJE
donose vel
izriču veli
cesarevo m
austro-uga
garskoj.
SOFIJE
garski izre
bitom ves
Bugarske
kao savezn
prijateljstv
nazva iskr
stvom Kral
kojema se
slavnom sa
bojištima t
su spjela
važnih dog
je imala k
navske mo
cesara Fran
Austrije-Ug
vahu našu
sa državom
vidimo ost
dalje naše
sretnom i s
— Kralj isp
u slavu aus
pošto se de
cesaru da
vladanju m
narkije i nj
Cesar i
On reče da
što je želio
da pohodi c
gradu; izja
mu prirediš
Sa neiskolel
se bugarski
pobratim Au
teškoj borbi
jednički rad
nost; još n
s tvrdom i
primiče dar
blagotvornim
mudrim vod
bugarskom r
bržen za m
Tvrde se uz
među Austr
šćivati i poš
neposredni